
Uroczystości rocznicowe powstania Rady Pomocy Żydom "Żegota".

27 września 1942 r. z inicjatywy Zofii Kossak-Szczuckiej oraz Wandy Krahelskiej - Filipowiczowej powstał Tymczasowy Komitet Pomocy Żydom - jedyna w okupowanej przez Niemców Europie instytucja państwowa ratująca Żydów od zagłady. 4 grudnia 1942 r. Komitet przekształcił się w Radę Pomocy Żydom "Żegota".

W skład "Żegoty" wchodziłi ludzie o różnych poglądach społecznych i politycznych. Przewodniczącym Rady był Julian Grobelny (PPS-WRN), wiceprzewodniczącymi Tadeusz Rek (SL) oraz Leon Feiner (Bund), sekretarzem Adolf Berman (ŻKN), skarbnikiem Ferdynand Arczyński (Stronnictwo Demokratyczne). Kontakty z "Żegotą" z ramienia Delegatury Rządu utrzymywali Witold Bieńkowski oraz jego zastępca w referacie żydowskim Władysław Bartoszewski.

Zadaniem Rady było niesienie pomocy Żydom poprzez ratowanie ich od śmierci, pomoc w legalizacji, przydzielanie im pomieszczeń, udzielanie zasiłków materialnych. Na swą działalność "Żegota" otrzymywała pieniądze od Rządu RP na Uchodźstwie oraz zbierała fundusze wśród społeczeństwa polskiego i żydowskiego w kraju i za granicą.

Żegota rozwinęła również filię na prowincji w Krakowie i we Lwowie. Kierowali nimi Stanisław Dobrowolski (PPS WRN) i Władysława Chomsowa (SD). Żegota działała do początku 1945 r. Została uhonorowana medalem Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata.

Dokumenty dotyczące Żegoty znajdują się w zasobie Archiwum Akt Nowych. Zostały one wydane w publikacji źródłowej AAN.

Zapraszamy do zapoznania się z [wystawą on-line](#) wybranych dokumentów.